

STAR WARS

Hviezdy vojny a ich svet

Kedy sme všetci v predalekej galaxii...

Začiatok je vždy krásny. A začiatok je aj čas na vytvárať príbeh, ktorý sa stal základom pre nový a úžasný svet.

GEORGE LUCAS BOL EŠTE DONEDÁVNA IKONOU FILMOVÝCH FANÚŠIKOV, MNOHÍ MALI NA STOLE WOO-DOO BÁBIKY S JEHО PODOBIZŇOU A KAŽDE RĀNO PRED ODCHODOM DO PRÁCE SA IM POKLONILI. VĒD MAL NA SVĚDOMÍ JEDEN Z NAJVAČSÍCH MÍLNÍKOV V DEJINÁCH FILMU – NAKRÚTIL HVIEZDNE VOJNY. PRAVDOU JE, ŽE OD KONCA DEVÄTDESATÝCH ROKOV NADŠENIE KINOFILOV PRE JEHО OSOBУ ZNACNE POVÄDLO. PRIBLIŽNE ODVTEDY SA TOTIŽ DATUJÚ NEUSTALE ZMENY, KTORM LUCAS "SVATU TRILOGIU" PODROBUJE, ZAČINA VZNIKAŤ PREQUEL TRILOGIE, KTORÁ JE CITEĽNE SLABŠIA NEŽ TA PODOVNA. NEHLADIAC NA ZVERSTVÁ, KTORÉ LUCAS TENTO ROK VYKONAL NA VLASTNEJ ORWELLOVSKEJ SCIENCE FICTION THX 1138. FUNKCIA BÁBIK WOO-DOO SA OBRACIA A FANÚŠIKOVIA DO NICH BEZ PRESTANIA BODAJU SVETEĽNÝMI MEČMI. ZREJME VŠAK NIE DOSÝ ČASTO A INTENZIVNE.

FLASH GORDON?

Vrátme sa však o niekoľko desiatok rokov späť, keď bol Lucas ešte len filmový holobriádok, vďačný za každú prfležitosť a po rozpacitom prijatí svojho debutu *THX 1138* mohol byť rád, že mu boli zverené peniaze na generačnú komédiu *Americké graffiti*. Ta totiž znacny uspech zaznamenala a Lucasovi narastol hrebienok. Najprv sa zúrio uchádzal o možnosť nakrútiť si vlastného Flasha Gordona, ale dediča práv chceli veľa peňaži, za ktoré navyše nehodlali dať Lucasovi taku autorskú slobodu, akú by si mladý tvorca predstavoval. Našival sa, posilal vlastníkov práv do kozmu a začal pracovať na vlastnom vesmírnom dobrodružstve. Nechal sa inšpirovať knihou svojho priateľa Josepha Campbella. Jeho štúdie Tisíc tvaru hrdinu spracovali vyvoj mytologického hrdinu a jeho pút za vlastným osudem, čoLucasa vnímal ako vitanú príručku na napísanie scenára. Do svojho sveta zahrnul všetko, čo ho zaujímalo, takže sa v ňom miešajú mytologické schémy, rozprávkové postavy, bečková science fiction, samurajské príbehy, space opera, westerny, rôzne náboženstvá, príbehy o Flashovi Gordonovi, Buckovi Rogersovi, rylieroch okrúhlego stola a samozrejme komiksy - a to všetko zmiešané v neveriteľnom koktele, ktorý si po Lucasovom prvom Šestnásťstránkovom resumé príbehu nikto nevedel živo predstaviť. Štúdio Universal tak urobilo jednu z najväčších chýb svojej existencie... Odmiesto ho

BOLESTIVÝ ZROD

Uspel až v Štúdiu Twentieth Century Fox, ktoré sa rozhodlo zveriť mu do rúk desať miliónov dolárov a

dalo mu slušnú autorskú slobodu. George Lucas mohol začať meniť dejiny... Okrem partičky drotedy neveľmi známych hercov (pracoval dosiaľ iba s Harrisonom Fordom, ktorý si zahral malú rolu v *Americkom graffiti*) dostal do svojho pofidérne znejúceho príbehu hneď dve legendy (z osobitých hororov Štúdia Hammer známeho Petra Cushinga a predovšetkým vynikajúceho britského herca Aleca Guinessa) a začať nakrúcať.

O Lucasových miserných dialógoch a pochybných režijných schopnostiach sa dodnes rozprávajú celé epopeje. Herci museli odrecitovať dlhé a do úst

ťažko padajúce vety, tvári sa pri tom smreťne vázne (s čím mali dosť často problémy) a namiesto do vesmíru prítom pozerať do prázdnego priestoru pred sebou, kde v budúcnosti mal byť vesmír. Nielen Ford sa o Lucasových dialógoch vyjadroval netichotivo, ale jeho hláska - "George, tieto sračky môžeš hodíť na papier, ale nemôžeš ich dostať do huby!" - je určite najznámejsia.

Lucas ale neváhal tvrdohlavo prinútiť k najotrepanejším hereckým gestám aj skúseného Aleca Guinessa, ktorý si musel - aby dal najavo náhly záchvev sily počas skazy Alderaanu - siahnuť dramaticky na celo. Chudák... Ale mohol byť rád, že dopadol takto, pretože v pôvodnej verzii scenára mal zomrieť nie v Hviezde smrti, ale už na Tatooine, na čo zareagoval hrozobou vypovedania zmluvy a Lucas utekal prepisovať scenár (ak sa tak vôbec možno jeho súbor nezrozumiteľných poznámok nazvať).

Exteriéry filmu sa nakrúcali predovšetkým v Tunisku, kde neustále protestujúci herci dávali Lucasovi tak zabrat, že mal problémy so zdravím a so spánkom. Svoje si užili aj herci v kostymoch robotov, predovšetkým lillipután Kenny Baker, ktorý sice meral iba 110 centimetrov, ale do skafandra robota R2D2 sa dostával aj tak s veľkimi problémami. Navyše ovládače vo vnútri večne netungovali (rušili ich miestne rozhlasové stanice), takže sa často stávalo, že sa R2D2 pohyboval iba na lyžiach, ktoré fahali technici na nylonovom lane.

Počas nakrúcania panovalo v Tuniske nefudske teplo - do kostýmov navlečení herci omdlevali a hlavne pre Petra Mayhewa, predstaviteľa chlapateho Wookieho menom Chewbacca, bol každý deň utrpením. Problémy Lucasovi robili a britský štáb, ktorý ho nebral väzne a celkom nechápal, čo vlastne nakrúca (to však nechápal skoro nikto). Nakrúcalo sa "na preskáčku", scenár bol nezrozumiteľný a niektorí herci vôbec netušili, čo hrajú.

TECHNIČKÁ REVOLÚCIA

Lenže všetci vieme, že *Hviezdne vojny* nebúrali mantinely kín kvôli skvelému scenáru a prepracovaným postavám. Alan Ladd, ktorý Lucasovi zveril peniaze, zo zvláštneho štyridsaťminútového zosřiu dokonca neboli presvedčený, že ten film vôbec dostane do kín. Lucas využil nedôveru Štúdia a

vymenou za malý plát si vyžiadal 40 % z tržieb a kompletne práva na merchandising, teda na predaj znácky "Hviezdných vojen", reklamných predmetov, figúrok, hier a všetkého, čo má s jeho dobrodružným svetom niečo spoločné. "Fox" mu na to kvíli...

Ked prišla reč na triky, bol si Lucas odrazu oveľa istejší. Konečne sa nemusel trápiť s očňavami a nevdačnými hercami a mohol začať tvoriť skutočný svet *Hviezdných vojen*, ako ho poznáme dnes. Kedže trikové filmy vtedy fungovali na pomerne primitívnej úrovni, bol nutený založiť si svoje vlastné trikové studio. Našakal doňho partičku podobným spôsobom šialených a nadšených jedincov, a pod znáckou ILM (Industrial Light & Magic) začali spolu vytvárať uplne nové technológie. Lucas mal totiž vyššie ambície, než len nakrútiť ďaľší z množstva hľupúckych science fiction s umelohmotnými modelmi trasúcimi sa na nitkach okolo kamery. Oveľa vyššie.

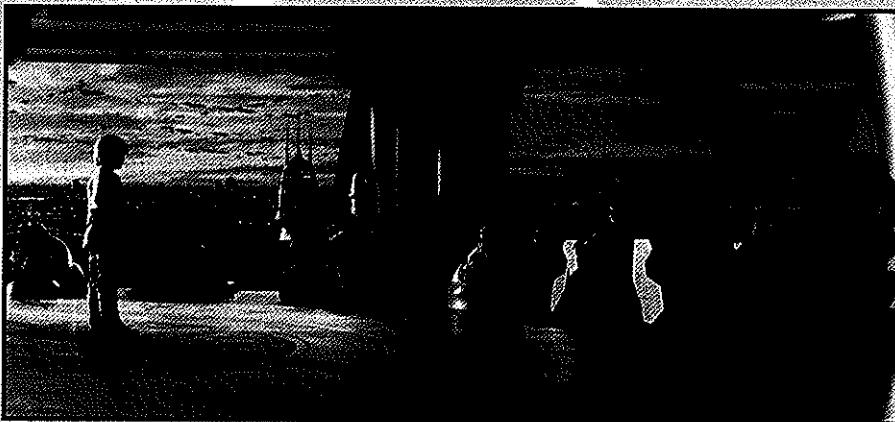
Najrevolučnejší krok, aký vtedy ILM počas svojej krátkej existencie urobilo, dostal názov Dykstraflex a spočíval v tom, že prevrátili naopak dosiaľ zaužívaný spôsob tvorby trikov. Namiesto toho, aby modely vesmírnych lodí "letali" na nitkach okolo statickej kamery, prechádzali kamery v dokladne prepočítaných záberoch okolo statických modelov. Dosiahli sa tým mnohonásobne dôveryhodnejšie výsledky a film dostal úplne iný rozmer. To ale nič nemenilo na tom, že potrebovali päťdesiat starým spôsobom práce vyrábených modelov. Vyvoj trikov a hlavne technológií k ich realizácii ale neboli otázkou niekoľkých dní, takže de facto počas doby, keď sa Lucas trápi s hercami na placi v Tuniske, vzniklo iba veľmi malo hotových záberov. Ked výcerpaný režisér prišiel do Kalifornie, zistenie o úplnom minime urobenej práce ho skoro položilo. Pravdu však bolo, že za ten čas preslo trikové studio všetkymi rannými

neduhmi a fázami pokusov a omylov, takže sa Lucas mohol spolu s ostatnými pustiť naplno do práce bez toho, aby ich zdŕžovali technické nedostatky.

NOVÁ FILMOVÁ NÁDEJ

Lucas uviedol svoj film do kín v roku 1977 bez toho, aby tušil, že sa práve zapísal do dejín filmu nezmazateľnými literami. Diváci po celom svete sa totiž do jeho filmu bezhlavo zamívali! Stáli v nekonečných radoch okolo blokov a hneď potom, ako vyliezli z kina, postavili sa do desiatky metrov dlhého radu opäť, aby si mohli vychutnať neopakovateľný zážitok zo sveta, ktorý pre nich Lucas vytvoril! Revolučné triky, kúzelná Williamsova hudba a príbeh, ktorý bol zložený z toľkých iných námetov, a napriek tomu spopahlivo fungoval, ľudom pripadali skutočne ako zjavenie z dávnych čias z predalekej galaxie. Film zarobil už v čase svojej prvej premiéry 200 miliónov dolarov, nehľadiac na monštrózny predaj figúrok, hracieiek a všetkého s logom *Hviezdných vojen*, z čoho mal radost predovšetkým Lucas, ktoremu išli všetky zisky z nich rovnou do vrecka. Film získal Šesť Oscarov, na Styri ďaľšie bol nominovaný a množstvo ďalších cien pobral niekde inde. Tak sa zrodila legenda...

Lucasovi sa navýše podarilo mytológii svojho sveta automaticky dostaviť do ĥrásich dimenzií, keď "prvý diel" nazval Epizódou IV a spôsobil tak celosvetové patranie po tých prvých troch strategických. Tie sa sice vtedy nenašli (a možno by bolo lepšie, keby sa tak nikdy nestalo), ale Lucas *Hviezdné vojny* opustil nemienil a slúbil pokračovanie.

IMPÉRIUM SA HNEVÁ

Hoci príbeh piatej epizódy si opäť napsal Lucas sám, scenára a dialógov sa chopil mladý nádejny scenárista Lawrence Kasdan (okrem nasledujúceho *Navratu Jediho* napsal napríklad aj *Dobývateľov stratenej archy*, dnes je známym režisérom). Takisto sa aj Lucas po minulých otrásnych skúsenostach vzdal aj režijného postu, čo ale neznamenalo, že nemal v celom projekte hlavné slovo. Len tak získal väčšiu možnosť dohliadať na všetky aspekty vzniku filmu bez toho, aby sa musel zaťažovať prácou s hercami.

Réžie sa chopil Irvin Kershner, ktorý sice nedispónoval Lucasovou neukojiteľnou fantáziou, ale ako režisér pobrať rozhodne viac talentu. Hercom dával väčšiu voľnosť, nebál sa zasahovať Lucasovi do príbehu a hlavne konzultoval s hercami podobu ich rolí a stavbu postáv, takže *Hviezdne vojny* okrem nahosteného príbehu začali vládnut aj skutočnými ľudskými príbehmi a hrdinami a nielen naplnenými formami mytologických požiadaviek. Hoci chárakterky a motivácie postáv zostali aj nadalej tak trochu fažkopadné (ale tomu sa zrejmie v príbehu, ktorý Lucas nalinkoval, nedalo vyhnúť), stali sa vďaka Kershnerovej trizevej ráži oveľa zaujímavejším a uveriteľnejším. Viac-menej pozitívne a dobrodružne rozbehnutá séria ale v piatej epizóde značne potemnila, na scénu sa dostalo stesnené zlo v podobe Cisára (ktorému je temný lord Darth Vader pravou rukou), močaristé a neveselé prostredie Dagobahu, kde sa Luke Skywalker učí u majstra Yodu umeniu ryttierov Jedi, obrovskými červami obývané asteroidy a všetko vrcholí záverom, končiacim zle na všetkých frontoch, aké si fanúšikovia dokázali

predstaviť. Ponurú náladu filmu nepozdvihla ani láska vesmírneho pašéra Hana a princeznej Leie, nehľadiac na ďalšie a ďalšie detaily mytológie Lucasovho premysleného vesmíru...

Neftlákali sa však ani trikári, ktorí tentoraz pribudla kopa práce. Na rozdiel od štvrtéj epizódy, kde sa celý príbeh odohrával iba na Tatooine, Hviezde smrti, vesmírnych lodiach a v lesoch Yavinu, piata už dej rozširuje do celej plejády ďalších miest (Hoth, Dagobah, Bespin, asteroidy a množstvo vesmírnych lodí). Najnáročnejšou scénou filmu bola hneď jedna z prvých, kde na ľadovú planétu Hoth pošle Impérium chodiace monštrá, aby zneškodnili základňu povstalcov. Ľadovú planétu tvorili kulisy pokryté iba jedlou sódou, ale modely štvornohých monštier boli oveľa náročnejšie na prípravu, a tak trikári z ILM strávili veľa hodín študovaním chôdze slonov, ktorá

zhruba zodpovedala plánovanému pohybu imperiálnych strojov. Navyše päťdesiat modelov vo Štvrtej epizóde bolo iba začiatkom – tentoraz ich potrebovali skoro dvojnásobok! Vo filme si zahrála aj Lucasova rezidencia, konkrétnie jeho nedostavaný bazén, ktorý naplnili bahnom, aby sa premenil na močariská Dagobahu a mohol do nich zapadnúť R2D2.

Divákov si však film získal predovšetkým svojím koncom, kde láskou rozpáleného Hana Solo schladiľa mrazivé útroby karbonitu a Luke sa "výmenou" za svoju ruku dozvie skutočnú pravdu o svojom otcovi... Impérium zatiaľ víťazí a s ním aj George Lucas. Druhý film mal premiéru v roku 1980 a zožal podobne búrlivý úspech ako jeho predchodca... Všetci chceli vedieť, ako to bude pokračovať ďalej – no na odpovede si museli počkať ešte dlhé tri roky...

JEDI SA Vrácia

George Lucas sa rozhodol poňať záverečnú časť svojej ságy ako jedno mohutné finále, kde si Impérium a povstalci medzi sebou konečne vyrovnanú účty. Pokusil sa pre film získať Stevena Spielberga, Davida Lynchu alebo Davida Cronenberga, ale ani jeden z nich nevysiel, a tak jeho volba nakoniec padla na neznámeho Richarda Marquanda. Ostatok stavu sa ale nezmenil – scenár sa opäť chopil Lawrence Kasdan, hudbu John Williams a herci zostali vo svojich rolach aj nadalej (vratane pochybujúceho Forda). Na výsledku bolo zrejmé, že Marquand si s hercami nerozumel ani zdalek tak ako Kershner, a tak sa charakterizácia postav vrátila opäť do pozadia a nahradili ich triky. Množstvo trikov.

Film sa mal pôvodne volať "Pomsta Jediho" a dlh bol pod týmto názvom v štúdiu evidovaný, ale

Lucas sa počas nakrúcania rozhodol názov zmeniť na "Návrat Jediho", pretože Jedi sa predsa nikdy nemstí (to je devŕa temnej strany). Zmeny sa ale týkali aj príbehu.

Ford nadšene hlasoval za smrť svojej postavy, pretože by tým podľa neho nabrať na sile, ale neprešlo to, rovnako ako na poslednú chvíľu neprešla smrť Hanova kamaráta Landa Carlissiana. Jej pôvodné zaradenie dnes pripomína iba Hánov smutný pohľad na odletiaceho Falcona a slová o pocite, "že už ho nikdy neuvidí."

Dobrodružstvo zvítazilo, a tak sa hrdinovia rútiu v ústrety svojmu osudu bez toho, aby

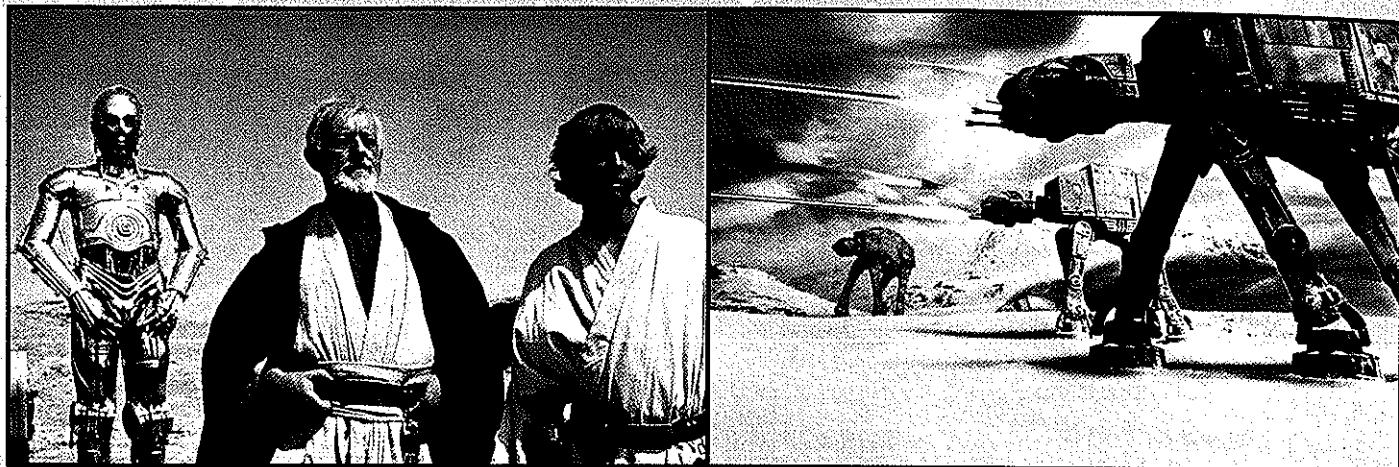
boli - s výnimkou Luka - zdržovaní vlastnými problémami a pochybnosťami.

Ale aké dobrodružstvo! Za tie tri roky sa ILM opäť naučilo množstvo ďalších figúr a vecí ako vesmírne súboje sa už stali bežnou výbavou sveta Hviezdnych vojen. Na začiatku sa film vrátil na piesočné pláne Tatooinu, kde vesmírny gangster Jabba Hutt väzni v karbonite zmrazeného Hanu Sola a hrdinovia ho musia zachrániť. Po ukázkovej prehliadke monštier zo všetkých kútov vesmíru pár minút po-

začiatku film naberie tempo vo veľkolepej scéne nad priečastou, vedúcou rovno do žalúdka dĺhu trávacieho Sarlaccu - a nestralí ho až do svojho záveru.

Chalani z ILM sa určite neflákali a len úvodná sekvencia u Jabbu im daťa poriadne zabral, keď pre každého z desiatok promenádzujúcich sa tvorcov museli vyberať vhodný hlasový prejav. Navyše viesť Jabbovu bábku nebolo len tak: muselo ním pohybovať hned desať bábikarov (jeho hlas tvorí zrychlene, pustena kombinácia svahilčiny a jazyka kmeňa Zulu). Počet požadovaných modelov sa zvyšil o ďalšíu päťdesiatku, nechybali ani podobné monštrá ako v Impériu, ktoré ale tentoraz mali kráčať iba na dvoch nohách. Najkurióznejším spôsobom vznikala naháňacia skútrov v lesoch Endoru, ktorú najskôr nakrútili filmári nanečisto do posledného detailu s babičkami Barbie a Kenom (pravými od Mattela), a až potom so živými hercami. Aj miest naťačania tradične pribudlo. Tentoraz sa nakrúcalo v Buttercupskom údolí; Údolí Smrti, na rieke Smith, v Marin County v Kalifornii, v Yume v Arizone, v Emi Elstree štúdiach a Borehamwoode v Anglicku.

Hoci tempo v závere filmu tak trochu brzdí prísluš "nových epizód" v podobe otravných a chlapatých medvedíkov Ewokov, stal sa *Návrat Jediho* pre divákov v roku 1983 dokonalým zavŕšením trilógie. Film bol nominovaný na štyroch Oscarov a jedného získal (*Impérium vrácia udeľuje* si vyslužilo dve nominácie a dvoch získaných zlatých plešívcov). Ale predovšetkým si spolu so štvrtou a piatou epizódou získal nehybnúci lásku fanúšikov.

"EXPANDED UNIVERSE"

"Svätá trilógia" ale bola iba základným kameňom mytológie Lucasovho sveta, do ktorého sa toľko fanúšikov rado vracia. Svet *Hviezdných vojen* sa totiž neustále rozrástá a rozrástá. Vďačí za to nespočetným citáclám v iných filmoch (nielen tie od Kevina Smitha

sú nimi preplňené), parodickým odkazom (od druhého *Pripíťte sa, prosím* až k pixarovskému *Toy Story 2*) či vlastným filmovým paródiam v podobe Brooksovych *Hviezdných vojen naopak*. Predovšetkym však žije i na stránkach kníh a komiksov.

Najzásadnejším počinom v literárnom svete *Hviezdných vojen* je zrejme knižná "Thrawnova trilógia" Timothya Zahnha (Dedikál impéria, Temná sila na vzostupe, Posledný povel), v ktorej autor vynikajúcim spôsobom nadáva aj na Lucasovu trilógiu a dovadzuju do nových dimenzí. Zahnova trilógia sa odohráva päť rokov po *Návrate Jediho* a autor na ňu nadáva aj ešte dvojdielnou Thrawnovou rukou, odohravajúcou sa o ďalších desať rokov neskôr. Literárny svet Hviezdných vojen už ale dnes obsahuje množstvo titulov, ktoré sa zaoberajú rôznymi súdobiarimi "expanded'universe" (svet *Hviezdných*

vojen), jednotlivými národmi, dobrodružstvami jednotlivých postáv (napr. Hana Solo - ešte pred oným osudným okamihom v prístave Mos Eisley), či postavami, ktoré sa vo filmovej trilógií iba mihi.

Cez množstvo kníh, ktoré o "expanded universe" vychádzajú, je všetko podrobenej prísnnej kontrole vyšších miest (capo di tutti capo Lucasa), ktorá dohliada, aby sa im vesmír nevymkol z rúk a všetko do seba zapadalo (čo prekvapivo naozaj funguje). To isté platí o nespôsobnom množstve komiksov, ktoré má dnes v správe nakladateľstvo Dark Horse Comics, inštruktažných manuáloch, encyklopédiah, slovníkoch a počítačových hrách.

Okrem "svätej trilógie" navyše vznikli v Lucasovej produkcií aj dva rozprávkové filmy zo života Ewokov (*Dobrodružstvo Ewokov, Bitka o Endor*) a predovšetkým stále ešte nedokončená prequel-trilógia.

AKO TO BOLA PREDTÝM

V roku 1997 uplynulo presne dvadsať rokov od chvíle, keď sa diváci po prvýkrát vydali do kín na Lucasove *Hviezdne vojny* - a to sa predsa muselo poriadne osláviť! Lucas k tomu pristúpil razantne: rozhodol sa uviesť trilógiu opäť do kín a pri tej príležitosti ju trochu "vylepšiť". Kým restauroval obraz a zvuk, bol to v poriadku, ale hned ako začal zasahovať do samotných filmov, začali byť fanúšikovia nervozní. Mali k tomu dôvod... Niektoré pasáže potešili (uviedenie Jabby Hutta na scénu už vo štvrtej epizóde), ale dorábanie digitálnych trikov, rozširovanie Mos Eisley, nové výbuchy a ďalší záver *Návratu Jedálho* už potešili iba tých, ktorí mali o *Hviezdnych vojnach* iba všeobecné povedomie.

Co ale celému svetu urobilo radost, bola možnosť vidieť trilógiu znova v kine a okolo dvadsať rokov starých filmov sa odrazu rozpútal podobný boom ako kedysi Ludia v Amerike. Šiel nadšením a opäť sa hojne hrnuli do kinás, aby si pripomienut svoju milosť, zatiaľ čo mladí - ktorí dosiaľ videli *Hviezdne*

vojny iba na videu - si po prvýkrát užívali luxus obrovského plátna. Krok sa Lucasovi bohatu vyplatil a on usúdil, že je ten pravý čas dodat epizódy I - III.

A keďže od najstalenejších nápadov býva k ich realizácii iba krôčik, za dva roky už išla do kín po veľkej reklamnej masáži prvá epizóda nazvaná *Skryta hrozba*. Na režijnej stoličke sa po prvý raz od *Novej nádeje* uvelebil George Lucas osobne a opäť dokázal, že režia nie je jeho najsilnejšou stránkou. Kým vo štvrtej epizóde zamaskoval túto skutočnosť nabúchaným príbehom, skvelým dobrodružstvom, príťažlivými hrdinami a revolučnými trikmi, v prej epizóde už zostali iba revolučné triky. Na príbeh, hrdinov a dobrodružstvo nejako nezostalo miesto... Lucas si to však ani neuviedomil, pretože kto by nešiel do kina na nové *Hviezdne vojny*? Reakcie fanúšikov boli trochu sklamané, ale dvadsaťročný kultový status tohto diela a túžba po novom dobrodružstve im privrela oči, hoci film už mal s ich *Hviezdnymi vojnami* spoločný iba názov a svetelné meče.

O tradičné tri roky neskôr prišla do kín druhá epizoda - *Klony útočia*. Nudu a nulový príbeh naštastie nahradila akcia, ale na druhej strane plytkosť scenára a zúfalá nedôveryhodnosť všetkých dialógov

podkopávala inak silne romanticky ladený film. Ale zlepšenie tu už bolo, hoci v pestrofarebnom svete nezostalo ani pamiatky po temnote piatej epizódy. A otravny, počítacom vytvorený Jar-Jar Binks, bohužiaľ stále nezomrel.

Teraz sa netrpezlivu očakáva treći diel, ktorý - ako všetci vedia - sa musí skončiť zle, takže ti, ktorí ešte nezahodili Lucasovu woo-doo bábiku do krbu, stále dúfajú, že opäť dojde na všecko objímajúcu temnotu a cynické momenty. Ale ved ono už na tom až tak nezáleží, pretože dávaj dokopy prequel-trilógiu s tou "svätou" dnes henapadne skoro nikomu. "Expanded universe" je taky rozsiahly, že sa v nom možno stratiť na celý život bez toho, aby sa človek musel uchýliť do náruče Lucasovych senilných režijných počinov, ktoré sa iba omylem volajú veľmi podobne.

Nová nádej, *Impérium vracia úder* a *Návrat Jedálho* sa nikdy neopozerajú a vždy, keď sa k nim človek vráti, dajú mu tú stále rovnako úzasmú dávkú správneho vesmírneho dobrodružstva... "Expanded universe" čaká iba vas.

Vilém Menard

UKÁŽEME VÁM ICH Z DRUHEJ STRANY

**Hviezdné vojny
a ďalší svet**

**ULTIMATÍVNY SPRIEVODCA NAJVÄČŠOU
SCI-FI SÁGOU VŠETKÝCH ČIAS**

**GEORGE
CLOONEY**

**NAJSYMPATICKEJŠÍ ELEGÁN
SVETA? BEZPOCHYBY!**

**PRÍBĚH
ANIMÁKA**

**HISTÓRIA ANIMOVANÉHO
FILMU VO VEĽKEJ KOCKE**

LEGENDA:

**SOPHIA
LOREN**

**CATHERINE
ZETA-JONES**

**FILMOVÁ SUPERKRÁSKA A HVIEZDA
DANNYHO DVANÁSTKY BY ANI
ZA SVET NEŽILA V HOLLYWOODE**

www.blokaster.sk

12